

Referat fra møte i Teknologirådet

Tid: 11. februar 2022 kl. 10–15

Sted: Kongens gate 14 og Zoom

Til stede: Sverre Gotaas, Marit Aursand, Morten Breivik, Bjørn Kjærland Haugland, Reidun Høllesli, Håvard Haarstad, Aris Kaloudis, Anne Ingeborg Myhr, Tanja Storsul, Siri Vasshaug, Kristin Vinje, Anne Cathrin Østebø

Fraværende: Helene Fladmark, Kari Forthun, Damoun Nassehi,

Fra sekretariatet: Tore Tennøe, Anne Siri Koksrud Bekkelund, Erik Hagen, Joakim Valevatn, Jonas Engestøl Wettre, Ingvild Østraat,

Dagsorden:

Vedtakssaker

V-sak 01.22 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Innkalling og dagsorden ble godkjent.

V-sak 02.22 Godkjenning av referat fra møte i november 2022

Referatet ble godkjent.

V-sak 03.22 Årsregnskap 2021

Tore Tennøe orienterte på bakgrunn av forhåndsutsendt foreløpig regnskap.

Teknologirådet hadde i 2021 driftsinntekter på 11,1 mill. kroner, hvorav bevilgninger fra Nærings- og fiskeridepartementet utgjorde 10,7 mill. kroner. Driftskostnadene var på 10,4 mill. kroner. Teknologirådet har dermed en egenkapital på 2,4 mill. kroner per 31.12.21.

Forskningsrådet er regnskapsfører for Teknologirådet, og regnskapet er integrert i Forskningsrådets årsregnskap. Teknologirådet godkjente regnskapet for oversendelse til Forskningsrådet.

V-sak 04.22 Budsjett 2022

I påvente av nøkkeltall fra Forskningsrådet, ble behandling av budsjettet for 2022 utsatt og delegert til rådsleder og direktør.

V-sak 05.22 Årsplan 2022

Utsendt forslag til årsplan for 2022 med oversikt over rådsmøter, større saker og leveranser, ble vedtatt. Det er planlagt 5 rådsmøter.

Drøftingssaker

D-sak 01.22 Utkast til årsrapport 2021

Utkast til årsrapport var sendt ut på forhånd, og ble gjennomgått i møtet.

I 2021 har Teknologirådet levert sju publikasjoner og arrangert ti åpne møter, inklusiv nettmøter med Stortingets teknogruppe. I tillegg til kontakt med komiteer, grupper og representanter på Stortinget, har direktøren og andre fra sekretariatet holdt 40 innlegg eller foredrag for øvrige myndigheter og på konferanser over hele landet.

Teknologirådet har bidratt til offentlig teknologidebatt gjennom et førtitalls intervjuer og en lang rekke oppslag i redaksjonelle medier. Rådet har også gjennomført ett scenarioverksted med interessenter, og fire lekfolks-arrangementer med innbyggere fra hele landet.

Videre har Teknologirådet gjennomført samarbeidsprosjekter med aktører som Datatilsynet, TØI og Oslo Met. I tillegg har Teknologirådet fortsatt sitt internasjonale samarbeid med en rekke partnere gjennom prosjektene ReLink og RegSmart, og som Norges representant i European Parliamentary Technology Assessment Network (EPTA).

Rådet vurderer at det samlet sett og i forhold til disponible ressurser har hatt høy måloppnåelse i 2021. I gjennomgangen kom det mindre kommentarer og innspill som vil bli innarbeidet før endelig versjon oversendes til Nærings- og fiskeridepartementet.

D-sak 02.22 Rådets hjørne om innovasjon: Aris Kaloudis og Anne Cathrin Østebø
Anne Cathrin fortalte om klyngeutvikling og innovasjonsprosjekter i Rogaland, eksempelvis Factiveuse som benytter KI for å moderere innhold, og hvordan hun jobber med innovasjon i sitt arbeid som daglig leder i innovasjonsselskapet Validé AS. Hun mener å se en endring i industrien, med mer fokus på forsknings- og gründermiljøer.

Aris fortalte om sitt arbeid blant annet med industriell innovasjon med utgangspunkt i sin rolle som professor ved NTNU. Han gikk gjennom de lange linjene i norsk og internasjonal teknologipolitikk, fra den lineære modellen, via industrielle økosystemer, til dagens *missions*-orienterte politikk. Videre pekte han på viktige roller Teknologirådet kan ta, som å kartlegge megatrender, gjennomfør kritiske analyser av teknologiens effekter på demokratiet, og identifisere frihetsgradene som finnes for politikken.

D-sak 03.22 Trender for 2022

Tore Tennøe presenterte Teknologirådets seks bud på [teknologitrender](#) som vil bli viktige for Stortinget i 2022. Rapporten ble lansert i januar i et møte i Stortingets teknogruppe, hvor samtlige fem medlemmer av styret i Teknogruppen deltok i diskusjonen.

Trendene er:

Genredigering og matproduksjon

Verdens matproduksjon er ikke bærekraftig. Er nye metoder for genredigering nøkkelen til å leve i balanse med naturen?

Kryptovaluta og digitale sentralbankpenger

Pengene finnes opp på nytt i den digitale verden. Pengepolitikk, finansiell stabilitet og enorme verdier ligger i potten.

Klimapositive løsninger

Mantraet for klimakampen er å kutte utslipp. Men det er ikke nok. Nå trengs også løsninger som trekker klimagasser ut fra atmosfæren.

Metaverset og neste generasjon internett

Facebook har blitt til Meta – og kampen om fremtidens internett er i gang for alvor.

Digital regulering

I 2022 blir de digitale gigantene regulert for alvor. Kan Norge spille en rolle?

Politikken vender tilbake til fremtiden

Pandemien var et grått neshorn som vi ignorerte. Nå utvikler flere land strategisk fremsyn.

Presentasjonen ble fulgt av kommentarer og diskusjon, blant annet om hvor det kan være potensial for fremtidige prosjekter.

D-sak 04.22 Rådet og ekspertgrupper

Tore Tennøe innledet til diskusjon basert på et utsendt notat om forholdet mellom rådet, ekspertgrupper ansvar for anbefalinger, og forholdet mellom rådet og sekretariatet ble også diskutert.

D-sak 05.22 Hva er på agendaen på Stortinget? Samtale med lederne av Energi- og miljøkomiteen og Næringskomiteen

Leder i Energi- og miljøkomiteen Terje Aasland og fung. leder i Næringskomiteen, Torgeir Knag Fylkesnes var invitert til å dele tanker om

- viktige saker de vil jobbe med i perioden
- hva som står på agendaen denne sesjonen
- temaer det kan være nyttig at Teknologirådet ser nærmere på
- hvilke formater og type innspill som er nyttige.

En rekke temaer innenfor blant annet energipolitikk, rettferdig klimaomstilling, industri- og teknologipolitikk ble tatt opp. De hadde begge store forventninger til bidrag fra Teknologirådet, både i tidligfase-diskusjoner og aktuelle saker.

D-sak 06.22 Sjeldne jordarter og norsk mineralnæring

«Sjeldne jordarter» er en betegnelse på 17 grunnstoffer med forskjellige, unike egenskaper som gjør dem viktige for moderne teknologi, og enkelte er spesielt viktige

for det grønne skiftet. Saken er en oppfølging av et innspill fra rådet på forrige møte i november 2021.

Erik Berge Hagen innledet til diskusjon ved å trekke opp det store bildet internasjonalt, med bl.a. Kinas dominerende rolle og ønsket om økt selvforsyning i Europa, og presenterte muligheter og utfordringer når det gjelder en norsk mineralnæring og gruvedrift.

I diskusjonen ble blant annet viktigheten av resirkulering, forekomsten av sjeldne jordarter på havbunnen, og verdikjeder for grønn industri berørt. Sekretariatet vil følge opp med et åpent møte om temaet.

Orienteringssaker

O-sak 01.22 Pågående prosjekter og formidling

Det ble orientert ut fra utsendte statusrapporter.